

РПСП 19/1858-1859. 1

ШКОЛСКІЙ ЛИСТЪ

ЗА ГОДИНУ

1859.

II. ГОДИНА

У НОВОМЪ САДУ

БРЗОТИСКОМЪ ЕПІСКОПСКЕ КНЪИГОПЕЧАТНЪ

—
1859.

ИРОУСРІИ ІНСТР

6141

ЛТВ. 01
6141

КНИЖКА ЗА ТОДНИ

1881

1881

У ПОБОРА СКА

ВЪВЕДЕНИЕ ИЛИ ПОСЛОВИЦА

1881

ШКОЛСКІЙ ЛИСТЪ

Овай листъ излази сваке неделѣ еданпутъ. Цена му е на годину 4, на половину 2 а на четвртъ године 1 фор. съ поштариномъ.

Брой 1.

8. Януара.

1859.

Плодъ доброгъ воспитанія.

(У писемама одъ Х. Шмидта.)

Прво писмо.

(Пастырче Милое своіой сестри Маріи.)

Сладка Сесшро!

Синоѣъ било е врло лѣпо и пріятно време. Я самъ сѣдіо подъ еднымъ великимъ богатолиставымъ растомъ, и свирао у фрулицу. Мое овчице паселе су по поляни у край тихо жубореѣгъ поточиѣа. Кнѣижица, кою самъ отъ покойногъ Отца на даръ добыю кадъ самъ іоштъ у училиште и цаѣ лежала е у трави покрай мене. — Сунце е башъ заглазило и последньи зрацы нѣгови чиняку се као да ѣе огньномъ свѣтлошѣу своіомъ небо и землю позлатити.

Господинъ ѣаконъ изъ Цвѣтнога Дола проходао се у тай паръ покрай потока. Издалека чуе онъ гласъ мое свирке, приближи се къ мени и опазивши кнѣигу у трави запыта ме сасвимъ любезно: Заръ ты знашъ читати дѣте? Знамъ Господине одговоримъ я, и прочитамъ предъ нѣимъ на гласъ цѣлу едну страну изъ мое кнѣиге. Онъ се томе немало зачуди и запыта ме далъ: Откуда си ты дѣте мое, тко су твои родители што су те тако лѣпо изучити дали и како си ты овамо у село наше дошао?

На пытанѣ ово приповѣдимъ я цѣло житіе наше: како смо мы у скоропрошавшемъ рату отъ неприятеля свега иманя нашегъ лишени и изъ отечества про-

гнани; како в добрый Отаць нашъ наскоро затимъ умрео, а Мати намъ се отъ туге и горке жалости разболѣла, и садъ у Обрежу, шесть часова отавдѣ отстоеѣмъ сеоцу, у земуници одной лежи; како ю ты сладка сестро нѣгуешь и съ мале преслице свое ранишь, а я се пролѣтось у Цвѣтноме долу наймимъ да овце чувамъ, не былъ тако кою крайцару заслужио, и съ тымъ бѣдно станѣ добре Майке мое колико толико отлакшао. — Докле самъ ово приповѣдао, сузе су ми све еднако низъ образе текле и я ихъ задуго зауставити нисамъ могао, еръ самъ се тадъ живо сеѣао у каквомъ се ядномъ станю сладка и мила родительница наша налази.

Господинъ Діаконъ тронуть моимъ рѣчма едва се и самъ отъ суза уздржати могао. Напослѣдку ово ми проговори: „Добро дѣте мое утѣши се и немой выше плакати. Буди само поштенъ, скроманъ, послушанъ и богобоязливъ као што су ти родители, пакъ ѣшь среѣанъ быти и Богъ ѣе обылатый благословъ свой на тебе излити“. Затимъ маши се у джепъ и поклони ми бѣлый сребрнякъ, кои я доброй Матери нашей са сыновнымъ поздравомъ моимъ шилѣмъ и цѣлююѣи десницу нѣну, пребывамъ

У Цвѣтномъ Долу дне 1 Мая 1850.

Твой

тебе искрено любеѣій братъ Милое.

Писмо друго.

(Марія пише свомъ брату Милою.)

Любезный браше!

Прво писмо кое ѣшь отъ мене примити, есть найжалостнѣе, кое ѣу я игда у животу момъ писати. — Добра Мати наша юче е на ноѣ преставиласе, а ютросъ смо ледено тѣло нѣно земли предали.

У вече предъ саму смръть башъ кадъ самъ я при постельи нѣной сѣдила, добыемо писмо твое. Я га отво-

римъ и Матери на гласъ прочитамъ. Ню в писмо твое неисказано обрадовало и сузе радости текле су низъ бледо лице нѣно. — „Кѣри моя!“ по краткомъ ѣутаню рекне ми она: „мы се растати морамо. Я осеѣамъ да никадъ више съ постелъ ове неѣу устати, нити ѣу више видити ярко оно сунце шго башъ садъ заилази. Тѣло е мое сасвимъ ослабило, и скоро ќе га духъ оставити и Богу на истину поѣи. Найвеѣа и вдина моя на самрти утѣха естѣ та, што самъ се трудила да тебе и Милоя воспитама и да васъ на добаръ путъ изведема. — Сладка дѣцо моя! будите увѣкъ тако добри и богобоязљиви као досадъ што сте были, и трудите се да свакиъ данъ у добродѣтели напредуете. Имайте непрестано Бога предъ очима, знайте да онъ сва дѣла и саме тайне умышляе срдца нашегъ познае. Вѣруйте свимъ сердцемъ у Господа нашегъ Исуса Христа, владайте се онако као што е онъ учю, и слѣдуйте спасителномъ примѣру нѣговомъ. Молите се свакиъ данъ Богу, да вамъ пошлѣ светога Духа утѣшителя, кои ќе васъ на стази живота упуѣивати, и наставляти на свако дѣло благо. Любите се и пазите између себе. Никога невреѣайте, никоме зла нечините. Немойте се заборавити да у сиротинѣи и нужди вашој кога преварите или туђу стваръ себи присвоите. Чувайте се отъ свакогъ па и найманѣгъ преступленія заповѣдй Божйихъ, а нарочито храните невиность вашу чисто и цѣломудрено. Па онда ямачно можете бити увѣрени да васъ благй Богъ нигда оставити неѣе. Онъ ќе вамъ отсадъ умѣсто матере бити, као што вамъ е досадъ умѣсто отца био“! — Замномъ дѣчице моя неплачите. Мени ќе кадъ се отавдѣ преселима добро бити, ерѣ ѣу я тамо у другомъ и болѣмъ свѣту съ вашимъ покойнымъ отцемъ састати се и съ нѣиме заедно за благостанѣи и среѣу вашу Богу се молити. — Ово су последнѣ рѣчи умираюѣе Матере ваше. Запам-

ти ихъ Марія, и напиши ихъ твоему брату Милою. Изручи му последний поздравъ и матерный благословъ мой. Кажи му да самъ отъ свегъ сердца желила нѣга при последнѣмъ концу момъ видети, али нека нимало зато не тужи, што при погребу свое родительке нѣе быти могао. Тамо горе выше звѣзда у дому обштегъ свію насъ Отца небесногъ, тамо ѣмо се мы после краткогъ растанка опеть састати и блажену вѣчность заедно проводитьи.“

Съ овимъ рѣчма благослови насъ добра Мати наша и после нѣколико часова тихо и мирно преда духъ свой Богу.

Докъ в Мати у болести лежала походіо ю е выше пута господинъ Свештеникъ овдашний. Изъ руке нѣгове пріимила е она на два дана пре смрти свое *хлѣбъ небесный и чашу жизни*. Онъ е и при самртномъ часу нѣномъ быо, и рѣчи утѣхе умираюћой изговоріо. А нѣгова госпођа супруга чимъ е разумѣла да в Мати наша болестна, шила іой е свакій данъ врућегъ ела и свакояке понуде. — Ово ти зато являмъ любезный мой Милое, да се за ове добре душе свакій данъ Богу молишь, да имъ Онъ стоструко наплати за дѣла милости, кое су оне нашей покойной Майцы учиниле.

Моли се Богу и за мене драгій брате мой, еръ самъ ти я садъ найбѣдніе сироче на свѣту. Мы смо истина обое сирочадъ безъ Отца и Майке, но ты си већій, па можешъ овце чувати и съ тымъ кору хлѣба заслужити, али я бѣдна слаба и неяка куда се знамъ окренути дрву камену. За польске послове іошть нисамъ дорастла, а просити ме е страхъ и грѣхота, еръ бы се тымъ начиномъ можда проленъила и цѣлогъ живота на досаду другима людма била. Самъ еданъ Богъ може се сміловати и помоћи

Твою тужну Сестру Марію.

У Обрежу 15 Мая 1850.

(Продужиће се.)

Разделѣнѣ часова.

у србск. нар. школама.

IV. Приметбе за учителѣ IV. разреда илѣ Нѣмаца. *)

1. Изъ Науке Христ. има се едаредѣ читати и тумачити св. Евангелие, кое ће се идуће неделѣ у цркви читати. Едаредѣ на неделю тумаче се ектения. Едаредѣ се чита и тумачи Апостолѣ, кои ће идуће неделѣ у цркви читанѣ бити, и едаредѣ изяснява се св. Литургия; и одма тай илѣ идући данѣ препитую се то, а суботомѣ се препитую изречения изъ св. еванѣ. и апостола те неделѣ читана, а кадкадѣ се повторе и молитвице.

2. Рачунѣ, ради се све писменѣ, и то дваредѣ србскимѣ, а триредѣ немачким говоромѣ.

3. Читанѣ пре подне, дваредѣ на неделю славенско, и то: едаредѣ св. Еванѣелие, а едаредѣ Апостолѣ; дваредѣ се чита немачки, и узѣ то се едаредѣ рецитира немачко на паметь учено, а едаредѣ се разговара немачки, приповеда, описуе, илѣ ради немачка граматика и синтаксѣ; — и едаредѣ се чита читанка и узѣ то ради србски синтаксѣ.

4. Поянѣ, дваредѣ на неделю по 1 и по сата, у остале дане употреби се то време на читанѣ.

5. Писанѣ, дваредѣ писменѣ саставѣ, едаредѣ србски други редѣ немачки, србски по II. читанки, немачки по I. и дваредѣ се пише диктандо, едаредѣ немачко а други редѣ србско алѣ с' латински писмени, и овда се диктанда рецитираю, а узѣ саставе раде се граматична вештбаня.

6. Читанѣ поподне, едаредѣ срб. читанка са синтакт. и едаредѣ псалтирѣ и рецитиранѣ.

7. Приповеданѣ библ. приповедки, као у преѣшнимѣ разредима, и едаредѣ на неделю житие едногѣ одѣ светителя, те илѣ идуће неделѣ најглавниѣга.

*) Овакове школе има само у Сомбору и у Вршцу.

Шема часова за IV. разредъ.

Понеделън.	Вторн.	Среда	Петакъ	Субота
8— $\frac{1}{2}$ 10 Читанъ и толмаченъ св. еванђе- лия	8— $\frac{1}{2}$ 9 Изпит юче- ранъгъ и толкованъ ектен.	8— $\frac{1}{2}$ 10 Читанъ и толмач апо- стола	8— $\frac{1}{2}$ 9 Изпит юче- ранъгъ и толк. св. литургие	8— $\frac{1}{2}$ 9 Изпит из- речения св. пис. и пов. молитв.
$\frac{1}{2}$ 10—11 Рачун. пис.	$\frac{1}{2}$ 9— $\frac{1}{2}$ 10 Рачун писм. немач.	$\frac{1}{2}$ 10— $\frac{1}{2}$ 11 Рачунъ немач.	$\frac{1}{2}$ 9— $\frac{1}{2}$ 10 Рачунъ србски.	$\frac{1}{2}$ 9— $\frac{1}{2}$ 10 Рачунъ немачкимъ говоромъ
срб. гов.	$\frac{1}{2}$ 10—11 Читанъ не- мачко са граматиком вештбаня.	$\frac{1}{2}$ 11—11 Пѣние.	$\frac{1}{2}$ 10—11 Читанъ не- мачко са грамат. вештб.	$\frac{1}{2}$ 10— $\frac{1}{2}$ 11 Чит. србско са син. веш. $\frac{1}{2}$ 11—11 Пѣние.
2— $\frac{1}{2}$ 3 Писм. састав србски и син- такт. вешт.	2— $\frac{1}{2}$ 3 писм. саст. нем. и гра- мат. вешт.	2— $\frac{1}{2}$ 3 срб. диктан. и рецити- ранъ	2— $\frac{1}{2}$ 3 Немач. дик- тандо и ре- цитиранъ	недельни
$\frac{1}{2}$ 3— $\frac{1}{2}$ 4 Читанъ срб. са синт. вештбанъмъ	$\frac{1}{2}$ 3— $\frac{1}{2}$ 4 Читанъ не- мачко са грамат. веш.	$\frac{1}{2}$ 3— $\frac{1}{2}$ 4 Псалтирь и рецит.	$\frac{1}{2}$ 3— $\frac{1}{2}$ 4 као вторник	испитъ и
$\frac{1}{2}$ 4—4 библ. прип. и изпитъ	$\frac{1}{2}$ 4—4 испитъ юче- ранъ	$\frac{1}{2}$ 4—4 изпитъ пре- ђашњи при- поведака	$\frac{1}{2}$ 4—4 житие све- тогъ	вечернъ.

Ова деца имаю неделно : Науке Христ. са библ. припо-
вед. и житияма светихъ 4 и по саата, рачуна 5 и по, читаня
србск. славенск. и немачкогъ 10 сати, пѣния 1 и писаня 2
свега 23 саата.

V. Приметбе за учителѣ на школама са три класе. *)

Наредбомъ в. минист. одъ 23. Марта 1855 којомъ се организиранѣ школа наређуе, иште се, да се све ове школе са три класе имаю што пре у праве главне школе претворити, т. е. са IV. разреда и 4 учителя; и ово би валяло да баръ те три горепоменуте общтине колко свогъ поноса јошъ више ради напредка свое деце, што пре изврше. А до тога доба, мораю три учителя послове за четворицу свршивати, и да би се ово на користъ деце, колико е више можно, извршило, има слѣдуюћи редъ постојати.

Учитель најмлађе класе има само букварце учити; за нѣга су дакле све оне приметбе, што су подъ I. за учителѣ I. разреда наведене, и она иста шема часова.

Учитель среднѣ класе има учити саме часловце, за нѣга су опетъ све оне приметбе, што су за учителѣ II. разреда наведена и иста шема.

Алѣ учитель најстарије класе мора рад' немачкогъ езика оба стария оделеня деце, псалтирце и Немце заједно држати, мора дакле два оделеня деце имати, и кодъ нѣга мораю деца две год. дана бити.

Приметбе за учителя најстарије класе.

1. Изъ науке Христ. мора се узети триредъ свешт. истор. за млађе и дваредъ св. Еванђелие за старије оделенѣ. Прве се дане приповеда и казуе, а остале пита и повторава.

2. Рачунъ. Сваки данъ по по сата писменъ са млађимъ одел. и четвртъ сата са стариимъ, и то, са овимъ увекъ немачкимъ говоромъ, а са онимъ дваредъ на неделю немачкимъ а триредъ србскимъ.

3. Читанѣ пре подне, дваредъ читанка, дваредъ немачки и едаредъ псалтирѣ, узъ срб. и немачко читанѣ граматична вештбаня, а узъ псалтирѣ рецитиранѣ на паметъ ученога. —

4. Пѣније. Триредъ на нед. пѣније и дваредъ читанѣ, тумаченѣ и изшитъ апостола.

*) Овакови школа има три: у Кикинди, Новомъ Саду и Руми.

5. Писанѣ. Дваредѣ немачко диктандо, едаредѣ србско, и едаредѣ слободанѣ саставѣ. Узѣ немачка диктанда немачка грамат. Узѣ срб. дикт. рецитиранѣ истихѣ; а узѣ срб. саставе срб. синтакс.

6. Читанѣ по подне. Са оба одел. едаредѣ псалтир и рецитиранѣ, едаредѣ немачки и граматична вештбаниа и дваредѣ читанка са рецитиранѣмѣ на паметѣ ученогѣ.

7. Приповеданѣ библи. припов. као у горепомену- тимѣ разредима, само јошѣ средомѣ житие едногѣ од светих. (Види IV. пр. за учит. IV. разр.)

Пописъ

свакидашњи лекција у срб. нар. школама.

За II. разредѣ илѣ часловце.

- 1 и 2. нед. Све што деца на служби поѣ; као: Слава оцу, и нинѣ. Алилуя. Святи Боже. Слава тебѣ Господи. Оца и сина. Молитвами. Спасини. и пр.
- 3—11. нед. Тропари одѣ 8. гласова.
12. Тропарѣ Аранѣлски: Небеснихѣ воинств.
13. Троп. воведенски: Днесѣ благоволенія Божія.
14. Христосѣ раждаетѣся.
15. Правило вѣри.
16. В'мирѣхѣ святе.
17. Дѣва днесѣ.
18. Одѣ юности моя.
19. Величаѣмтѣ (светительско, као мустра за остало.)
20. Ускликнимо са любовомѣ.
21. Православія наставниче.
22. Радуйѣя благодатная Богородице дѣво.
23. Да исправитѣся молитва.
24. Вкусите и видите.
25. Тѣло Христово примите.
26. Возбраной воеводѣ.
27. Предварившія утро.
28. Аще и во гробѣ.

29. Воскресенія деньъ (одъ 1. песме.)
30. Слава тебѣ показавшему.
31. Яко плѣнихъ свободитель.
32. Ёгда снишедъ языки слія.
33. Пророче и предгече пришествія Христова.
34. Апостоловъ првопрестолницы.

и остали свечарски тропари, после катавасіе, стихире, и пр.

9. Писанѣ и Читанѣ.

1. Нед. Черта узправна, положена и коса. Фиг. 6. 7. и 8. свака по два дана.

2. Нед. Танки и дебели потези немачке черте. Фиг. 13. 14. 15. и 16. и 20: пон. и втор. 13. ср. и четвр. 14. пет. 15. суб. 16.

3. Танки и дебели потезъ србске черте, и то: пон. и втор: 31. среда и четврт. 32. пет. 33. суб. 34.

4. Пон. и втор. Фиг. 35 сред. и четвр. 36. пет. и суб. 37. и 38.

5. Пон. и втор. 39. сред. и четвр. 40. пет. и суб. 44.

6. 1. фамилия мали писмена Фиг. 45. и то: пон. *i*. втор. *й*, ср. *и*, и *ш*, пет. *ш*

7. 2. фам. Фиг. 46. сваки данъ едно писмо.

8. 3. фам. Фиг. 47. сваки данъ едно писмо.

9. 4. фам. Фиг. 49.

10. 5. фам. Фиг. 49.

11. 6. фам. Фиг. 50. и узъ ово познаванѣ грађански самогласника.

12. 7. фам. Фиг. 51 и познаванѣ грађ двоглас.

13. 8. фам. Фиг. 52. и познав. грађ. сугласн.

14. Силабиранѣ грађ. на штицама са два писма.

15. Исто то са три и више писама.

16. Читанѣ рукопис. буквара стр. 52. и 53. бр. 2 и 3.

17. Читанѣ грађанс. буквара стр. 4 до 18. преко реда.

18. Познаванѣ слав. и читанѣ грађ. одъ стр. 4—18.

19. Силабиранѣ славенск. на штици и читанѣ рукописног, бр. 4. 5. и 6. а грађанск. брой 33—51.

20. Читанъ славенск. букв. страна 66 и 67.
 Читанъ грађанск. букв. страна 51 до 55.
 Читанъ рукописн. букв. брой 7. 8. 9 и 10.
 21 нед. Читанъ славенск. и сокращена.
 Читанъ грађ. предмети за размишл. и бр. 19. стр. 42.
 Читанъ рукоп. птичье поянъ.
 22. нед. Читанъ славенск. брой 4 и 5. стр. 71.
 Читанъ грађ. брой 21. стран 44.
 Читанъ рукоп. брой 25. стр. 47.
 23. нед. Читанъ славенск. брой 9. грађанск. 22. рукопис-
 ногъ 28.
 24. нед. Читанъ слав. брой 10. грађ. бр. 24.
 25. нед. Читанъ слав. брой 11—16. грађ. бр. 26.
 26. нед. Читанъ слав. до края грађ. бр. 27.
 27. нед. Читанъ слав. бр. 6 и 7. грађ. бр. 7.
 28. нед. Читанъ слав. 8. грађ. бр. 8.
 29. нед. Читанъ слав. 3. грађ. бр. 9.
 30. нед. Читанъ слав. 1. грађ. 10.
 31. нед. Читанъ слав. 2. грађ. 11. и 12.
 32. Повторав. славенскогъ грађ. бр. 13 и 14.
 33. нед. Повторав. слав. и рукописногъ грађ. бр. 15 и 16.
 34. нед. Повторав. рук. и славенск. грађ. бр. 17 и 18.
 35. нед. Повторав. рук. и славенск. грађ. бр. 1 до 7.
 Остало време за повтораванъ свегъ трога, найвећма гра-
 ђанскога.

10. *Дикшанда србска.*

Изреченія из св. писма из кнѣига Мойсееви, Давидови, Соло-
 монови, Пророка, Товие, Исуса Сираха, св. Евангелія, Апостола,
 св. Отаца, школске и народне пословице и друга мудра изреченія.
 (види у школск. листу задатке) Ово пишу букварци ма у каквой
 школи били, сваки данъ, а часловци и псалтирци у одређене
 дане (види шеме часова) било чисте мушке, илѣ чисто женске
 илѣ помешане школе, илѣ шегртске. —

12. *Слободни писмени сасшави.*

Задатке за II. разредъ прописуе I. езикословна читанка
 срб.; за III. разредъ друга езикословка србска; а за IV. разредъ

I. Sprach u Lesebuch (задаке и мустра решеня види у школск. листу од броя 1 и далъ.)

13 Ёзикословна читанка.

Има свега 116. броева; а одређено е по шеми за II. разред. шестъ пута, по шеми за старию класу двокласни школа четир-пута, и по шеми за обичне школе четиръ и шестъ пута на не-делю; ако се дакле сваки редъ по еданъ брой узме, биће цела за 20 недела. изтерана. —

14. Друга Ёзикословка.

У нбой има 167. броева; а одређено е по шеми за III. раз-редъ да се четиръ пута на неделю, по шеми за најстарию кла-су на трикласнимъ школама четиръ пута, исто тако и по шеми за старию класу двокласни школа, и по шеми за обичне школе, чита. Половина е броева малени, и ова вештия деца могу по два броя у едной лекціи читати, и ако само шестъ броева на неделю пређу, опетъ е за 25 илъ 26. недела цела свршена, и све оста-ло време, код горепоменуте као и код ове остае за повторавањъ за кое су приповедке најглавниѣ.

15. Часловацъ.

По шеми за II. разредъ чита се неделно триредъ, исто та-ко и по шеми за двокласне и за обичне школе, а цео часловацъ има 52. странке; ако се I. течения сваке лекције полакъ странке изтера а II. течения по читава, то ће у 25. илъ 30. недела цео свршенъ бити.

16. Псалширъ.

Чита се по дваредъ илъ триредъ на неделю, а има све-га 150 псалма; ако се сваки редъ по еданъ псалмъ узме, онда е за 30 нед. 60 илъ 75. прочитано, и 27. псалма читано е и тол-ковано у часловцу, то су 77 илъ 102, то е доволно за обичне школе, а остало се има у IV. разреду довршити и повторити.

17. Немачки букваръ.

1. нед. самогласия. — 2. нед. сугласия п. т. в. ш. увекъ по два. — 3. нед. l. b. d. t. — 4. нед. f. h. j. g. — 5. нед. ф. р.

з. и повторенъ. 6. нед. немачки букваръ брой 19 и 20. — 7. нед. 21 и 22. — 8. нед. 23 и 24. — 9. нед. 25. 26. и 27. — 10. нед. 28. 29. и 30. — 11. нед. 31. 32. 33. и 34. — 12. нед. 35. 36 и 37. — 13 нед. 38—43. — 14. нед. 43—45. 15. нед. 46—49. 16. нед. 51. и 52. 17. нед. 53—64. — 18. нед. Предмети за размишляванъ. 19. нед. брой 64—67. — 20. нед. 68—70.

Ако деца сваки данъ две, четврткомъ и неделомъ три немачке речи на паметъ науче, то износи на неделю 17. речи, а на 20. неделя 340. речи, то е за по год. доволно, а ако се корене и изводне речи увекъ заедно, дакле на фамилие, уззадае, онда ће их јошъ више научити и већма запамтити.

Свете Иконе.

Константинъ Копронимъ царъ висантійскій хтяше ристіане приморати да Свете Иконе не почитую. Због тога су многи тешка гоненя, муке и саму смртъ пре-
рпити морали. Између осталихъ буде и *Свешый Стефанъ Новый* предъ цара доведенъ, кои на нѣга по-
викне: Докле ћешъ ты у идолопоклонству пребивати, и идолима се кланяти? Светацъ ћуташе и у землю гле-
даше. „Несрећниче, заръ се тако мени одговара? раз-
люћенъ запыта царъ. На кое калуђеръ тихимъ гласомъ проговори: „Господару, ако си ме науміо погубити, а ты заповѣди овима да ме убію, алъ ако хоћешъ да ми судишъ, то обуздай найпре гнѣвъ свой! — Знај о царе да мы нисмо идолопоклонци као што се теби чини. Кадъ мы иконе почитуемо, цѣлуемо и њима се кланямо; то онда славимо мы самога Спасителя у нѣговомъ лику. Немисли да е и кои одъ насъ тако слабоуманъ, да се камену, дрвету или ма каквой ствари кланя, да јој се моли и одъ нѣ помоћи нада; напро-
тивъ мы подижемо своя чувства одъ видимога лика на невидимый предметъ нашега поштованя и прославляня. Али вы, вы ногама газите икону Христову, Майке Бо-

жіе и Светыхъ божіихъ угодника и бацате ихъ у огань. Царъ е гледао да докаже како се Исусъ Христосъ и светители нимало тyme небезчесте што имъ се ико-не газе и спалюю, и башъ кадъ е већъ мысліо быо да е Стефана о томе убѣдіо, извади Светацъ изъ цѣна новацъ, покаже га свима околостоећима и запыта: Чи е то образъ? Сви едногласно одговоре: То е сбразъ нашеге цара и нѣговогъ сына Препоясаника!

„Заслужуемъ ли я каштигу“ продужи Светый „ако бацимъ тай новацъ на землю па га станемъ ногама газити.“

И сви околостоећи у найвећемъ беснилу повичу. „Ты смрът заслужуешъ и зато само што си се усудіо на своя уста то рећи, а нектоли да си то учиніо. Ко царевъ ликъ газе, тай вређа самога цара.“

О вы слепи и безумни люди, узданувши рекне на то Стефанъ. — Усуђуєте се смртну каштигу изрећи ономе, кои хоће да царевъ ликъ погази, а вы свакій данъ бацате, палите, плюете и газите Икону онога, кои е царъ надъ царевима и господаръ надъ свима господарима, па іоштъ и неосећати слепоту и безумлѣ свое.“

У мѣсто одговора, изда царъ заповѣсть да се Стефанъ збогъ увреде царскогъ величанства на смрът одсуди, и грозна та пресуда одма се изврши. Успомену светога преподобномученика Стефана Нового држи наша православна црква 28. Новембера.

Поучна забава.

І.

Гордый нѣкій младићъ посѣдне свога коньца, и удари преко нѣвива', гдѣ тежаци труданъ свой посао горкимъ зноемъ одправляху. Онъ, кадъ опази те радине и муку нѣихову, помисли у себи: О како самъ

я лѣпъ, чистъ, богатъ и отмѣнъ спрямъ тыхъ людій; па ко може рећи, да су они самномъ равни. — Ми-слећи тако дође до гробля и онази одногъ старогъ човѣка, гдѣ узевши мртвачку главу у руке, пажљиво ю загледув и преврѣе. Зашто завиркуешъ у ту мртвачку главу, Старино? упита младићъ. А стараць погледа найпре младића, па онда главу мртвачку и рекне: Та ево синко, радъ самъ дознати, да ли е ова лубаня каквогъ отмѣногъ богатоша была, па никако немогу.

II.

Отаць нѣкій имаѣаше седамъ синова, па сви седамъ неми. Бѣдномъ оцу врло е тяжело было, што га е Богъ томъ несреѣомъ обдарио, те е више пута говоріо: Башъ нема Богъ право, што ми е сви седамъ синова тако страшнымъ обдарио даромъ. — Едномъ оде онъ с' нѣима своие познанику, кои ихъ братински дочека. Изнесе имъ хлѣба и скорупа и понуди ихъ по обичаю, да се мало прихвате. Отаць сѣдне са свои синови за столъ, погледи ихъ редомъ, види, како се румене као руже а овамо неми. Мисао та натера кукавномъ отцу сузе на очи и повиче: Ахъ! Боже! шта самъ я сгрешіо, кадъ си ме тако люто казнио? Домаћинъ онази то, иззове отца тога напољъ и рекне му: Брате! сеѣашъ ли се? како си ты іошъ дѣтетомъ хватао птице, и езикъ имъ вадіо? Знашъ ли, да самъ те я више пута опоминаю, да немучишъ створа божіега, еръ ѣе те казнити твораць нѣиховъ. — А ты не хтѣде се манути. — Зато садъ трпѣљиво сноси казнь божію, кою си праведно заслужио; ербо тице, коима си езике повадіо, немогоше пѣсомъ своіомъ, Творца свога славити, обтужиле су те предъ Богомъ, и неѣешъ моѣи нигда изъ уста дѣце твое сладко име „Отаць чути.“ —

Превео Милошъ Настасићъ

Предуготовникъ.

ПРЕДПЛАТА НА ШКОЛСКІЙ ЛИСТЪ

ЗА 1859 ГОДИНУ.

По давной потреби почео е листъ овай излазити у Октобру изтичуће 1858 године. За ово кратко време могла се нѣгова намѣра видети. Упућиванѣ учителя и напредакъ наши школа уобште задатакъ е овога школскога органа био и остаће и одъ сада.

Задатакъ ние маленъ али имамо доволно узрока надати се, да ће се мало по мало моћи учинити много. За садржай листа найвише намъ ямче г. школски савѣтникъ Натошевићъ и г. професоръ препарандие Вукићевићъ. Они су до сада сами у листу овоме скоро све радили, они ће радити и одъ сада. Поредъ нѣи вальда ће се одъ сада наћи јоштъ кои сународникъ, кои ће са знанѣмъ своимъ тежнѣи овога листа у помоћ притећи. Сваки такавъ прилогъ радо ће се правично награђивати.

Учительско станѣ најсиромашније е станѣ, а баш они треба да овакавъ листъ држе и управъ ни еданъ неби требало да безъ нѣга буде. Да би листъ обстати могао, нужно е да има баръ до 400 предбройника. Учителя сами толико за сада неможе бити кои би листъ држати кадри били. Зато би требало да оне общине, у којима су учители слабо плаћени, по едан листъ баръ за учителя свога држе.

Требало би да листъ овай држе и сви мѣстни директори школа, еръ крозъ листъ ће само моћи знати, како имъ школу валя надгледати. На жалость многи свештеници, кои су такви управители, повраћали су листъ као да нѣима нетреба. Заиста сви они, кои кажу да имъ листъ нетреба, нису за управителъ. Тако што

могу само они рећи, кои немаре било школе или не било, или они, кои за никакавъ напредакъ и користь народну немаре.

И родители, кои ситне дѣце имаю, чинили би добро и дѣци своіой и школи или просвѣти народной уобште, кадъ би листъ овай држали, као што ихъ има, кои га веѣъ држе. И дѣца нѣиова и они сами изъ нѣга ће се многومه лѣпоме, племенитоме и користноме научити. Кома е Богъ дао да може, треба да школски листъ држи.

Ако би се јоштъ кои родолюбацъ нашао, кои би, као што е г. епископъ Платонъ учинио, жертвовали што да се листъ сиромашніимъ учителѣма као даръ одъ нѣиове стране шалъ, ми би такве племените желъ радо извршили било да шалъмо огима коима намъ они кажу, или да имъ јавимо само коме се шалъ.

Ми позивлѣмо на предплату за текућу годину све г. г. учителъ, све г. г. управителъ мѣстни школа, све родителъ, коима станъ допушта, и уобште свакога пријателя народне просвѣге и напредка.

Цѣна е листу са поштариномъ заедно свега на годину дана 4, на половину године 2 а на четвртъ године 1 фор. било старогъ или новогъ новца.

Излазиће сваке недѣлѣ по еданцутъ.

Они, кои га држати желе, молимо да намъ се што скоріе јаве.

 Одъ 1 до 7 бр. 1858. више немамо; за ове броеве бадава су рекламацие.

Ко до сада листа овай ние платио, позива се да плати и одъ сада и до сада.

У Новомъ Саду съ концемъ децембра 1858.

Д. Медаковићъ.